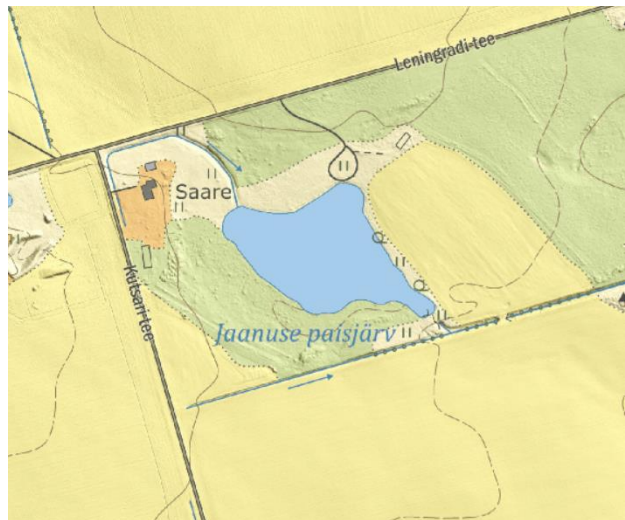

Jaanuse paisjärve (VEE2062970) ja sellest läbivoolava kraavi vaatlus

Vaatluse aeg 04.07.24. Vaatleja Marko Vainu

Tüüp EELISes: oli kuni 2024. aasta maini paisjärv, kuid paisu EELISes polnud. Tüüp muudeti tehisjärveks, kuna maaomaniku sõnul katkeb suviti järvest läbivool.

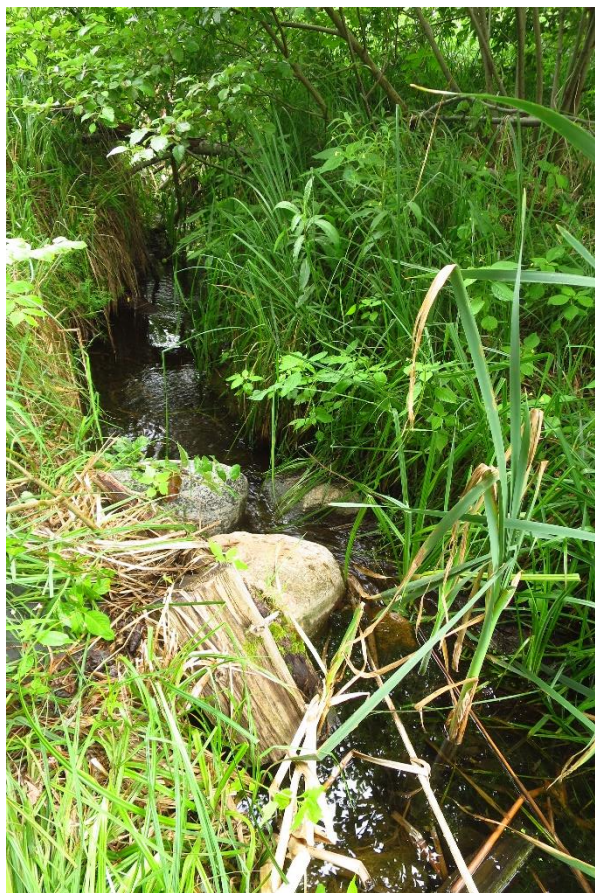
Järve pole 1966. aasta ortofotol:

Järv on olemas ja korralik:

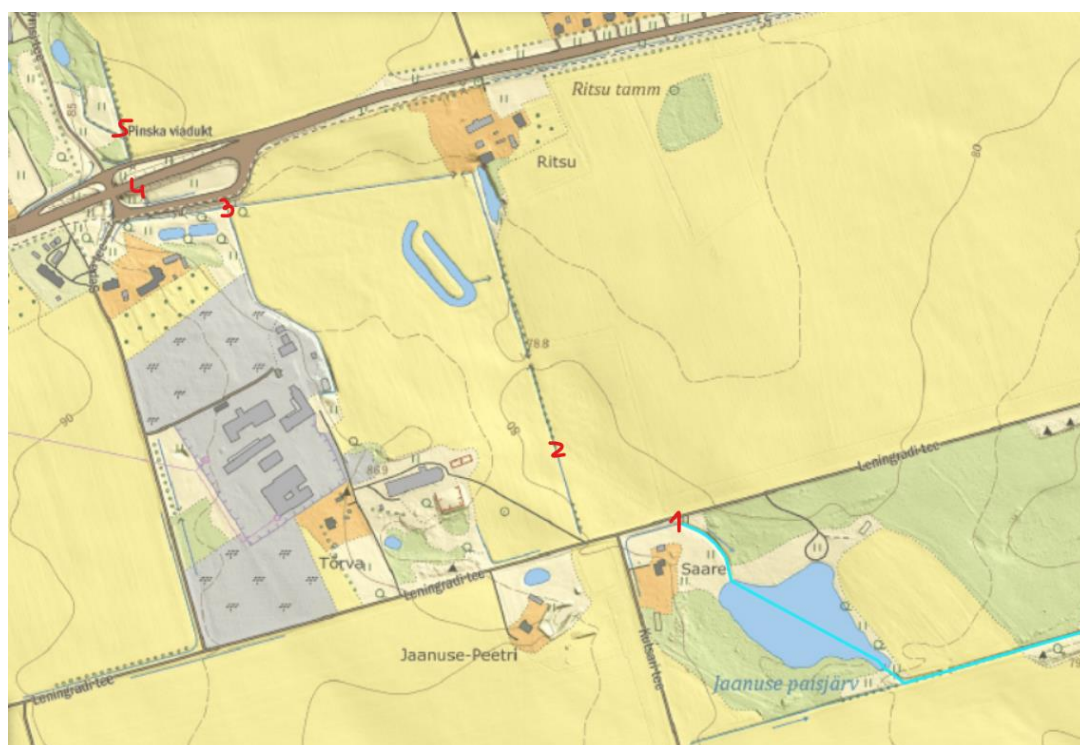
Järve hoiab üleval lõunakaldal olev pinnasevall. Seal pole veetaset reguleerivat rajatist, on meetrilaiune ülevoolunõva. Ülevoolunõva on järsu languga ja saavutab pooleteisemeetrise sügavuse. Vaatluse ajal voolas järvest välja mitu l/s vett:

Järvest väljavoolav vesi moodustas kogu läänest itta kulgeva kraavi vooluhulga. Järve väljavoolust lääne pool oli kraav kuiv:

Jaanuse paisjärvest on kaardistatud läbi voolama maaparanduse eesvool, kuid see algab vahetult Leningradi teest lõuna pool (vaatluspunkt 1). Tegelikult tuleb vesi kaugemalt põhjapoolselt põllumajandusmaalt. Punktis 2 on kraavikaev, millesse voolas vaatluse ajal korralikult vett sisse nii põhja poolt kraavist kui ka umbes sama palju kirde poolt dreniotsast. Lõuna poolt võiks ka vesi kraavi mööda kaevu valguda, kuid vaatluse ajal oli see kuiv. Lääne poolt tuleb kaevu veel kaks toru, kuid need olid kuivad. Kaevust suundub vesi kagu poole torusse. Hinnanguliselt oli seda vett sarnases koguses, nagu paisjärvest välja voolas:

Punktis 3 oli vaatluse ajal vett napilt, kuid muda oli palju. Lõuna poolt kraavist oli näha kerget nirisemist, kuid lääne poolt tulev kraav oli iseenset veerohkem, kuigi seisva veega. Seega avaneb suurem osa punktis 2 olevasse kaevu kraavi mööda voolavast veest punktide 2 ja 3 vahel. Seda lõiku läbi ei käinud:

Punktis 4 oli maantee all truubis ja selle kõrval kraavis küll vesi põhjas, aga see ei voolanud.

Punktis 5 oli mudasem ja väikeste loikudega põhja poolt otse tulev kraav. Seega sobib peavooluks see. Loodest tulev oli heinasem ja kuivema põhjaga.

Järeldus: Järve hoiab üleval pinnasevall, milles küll ühtegi tehismaterjalist objekti pole, kuid järvest on kaardistatud läbi voolama maaparanduse eesvoolukraav, mis veeseaduse kohaselt on vooluveekogu. Arvestades järve sisse ja järvest välja voolavat vooluhulka suvisel madalveeperioodil, on ka hüdroloogiliselt kindlasti tegemist vooluveekoguga, mitte ajutise ja veevaese voolunõvaga. Seega on põhjendatud käsitleda järve üleval hoidvat pinnasevalli vooluveekogu paisutajana, järve **paisjärvena** ja **pais EELISesse kanda**. **EELISesse saab kanda ka paisutatava vooluveekogu (kraav VEE1139501) järgmise ruumikujuga:**

